

Rádi byste podpořili některý z našich projektů a nevíte jak?

Konkrétní informace naleznete na našich webových stránkách www.spondea.cz. Můžete nás podpořit finančním nebo materiálním darem, nebo poskytnutím služby zdarma. Podpora on-line je možná prostřednictvím služby darujme.cz nebo prostřednictvím elektronického systému PaySec určeného k rychlým platbám na internetu. Oba způsoby jsou dostupné na našich www stránkách.

Současně je možná dílčí podpora konkrétních aktivit či příspěvek na realizaci jednotlivých služeb, a to ve výši 10% jejich nákladů, neboť je to částka, která je jako samofinancování podmínkou pro získání grantu na jednotlivé projekty. Výčet produktů či aktivit a jejich nákladovost vám rádi předložíme.

SPONDEA, O.P.S.

Sýpka 25, 613 00 Brno, Česká republika
Tel.: +420 541 213 732
Fax: +420 544 526 561
spondea@spondea.cz,
www.spondea.cz

KRIZOVÁ POMOC, POMOC RODINÁM S DĚTI

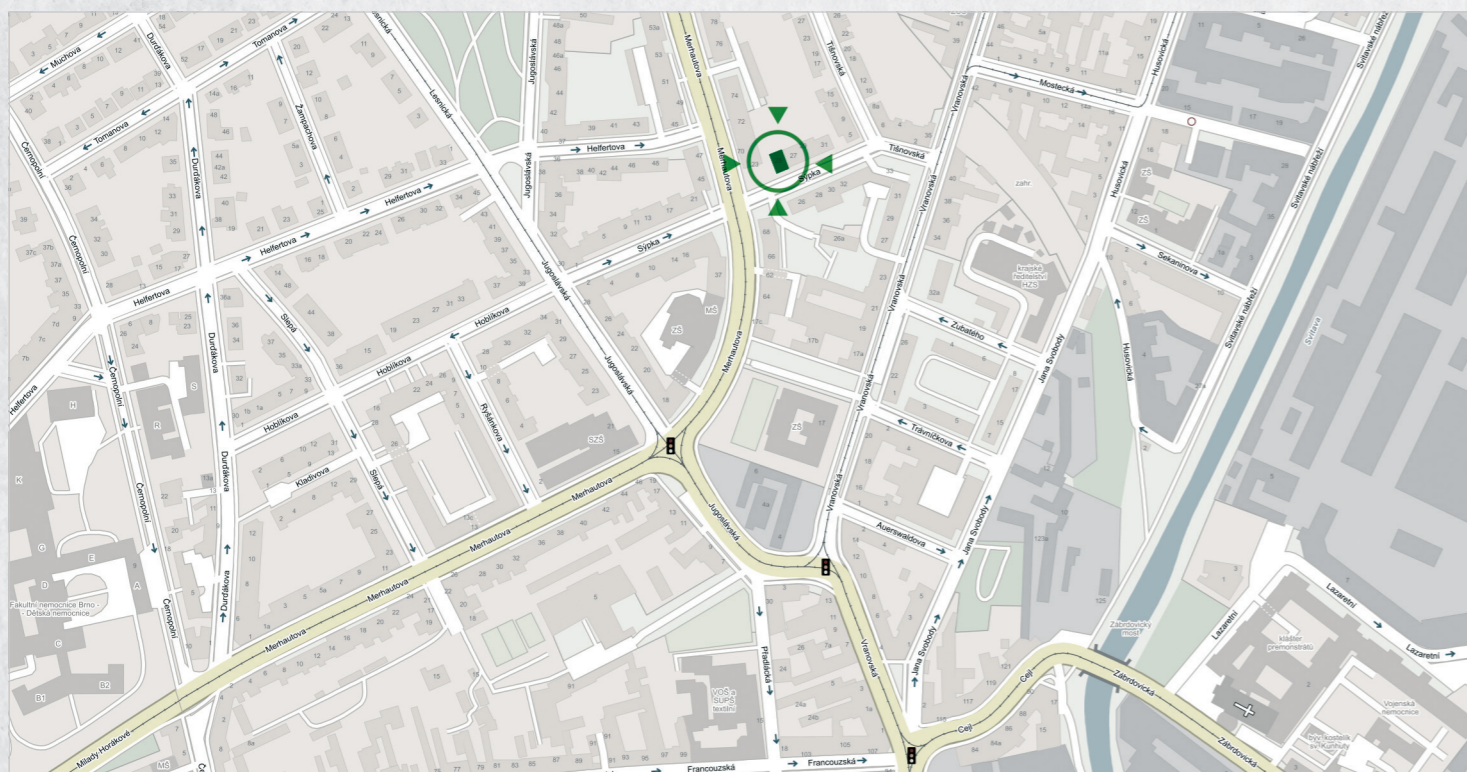
mobil: +420 608 118 088,
pevná linka: +420 541 235 511
krizovapomoc@spondea.cz
www.spondea.cz

DOMÁCÍ NÁSILÍ

mobil: +420 739 078 078,
pevná linka: +420 544 501 121
intervenci-centrum@spondea.cz
www.ic-brno.cz

PROGRAM PRO OSOBY NEZVLÁDAJÍCÍ AGRESI VE VZTAZÍCH

mobil: 725 005 367
nasilivrodine@spondea.cz
www.nasilivrodine.cz

SPONDEA

revue

Vážení čtenáři,

Držíte v rukou čtvrté číslo SPONDEA Revue. V tomto vydání jsou hlavním tématem náročné rozvodové situace, které pomáháme našim klientům zvládnout. Chceme se podílet o inspirativní pohled na řešení konfliktních situací v rodině, kde se děti mohou stát centrem zájmu. Představujeme vám nyní naše zkušenosti s programem nazvaným „Dítě v centru“, který vychází z holandského modelu No Kids in the Middle psycho-terapeutek Justine van Lawick a Margreet Visser. Měli jsme možnost učit se přímo od Justine van Lawick a máme velkou radost z toho, že jsme, zatím jako jediní, získali certifikaci k realizaci tohoto programu v ČR. Za dlouhá léta našeho působení na poli sociální práce chceme i my naše dovednosti předávat dál, proto na konci tohoto vydání najdete nabídku vzdělávacích kurzů a preventivních programů, které realizujeme.

Vážení čtenáři, přejeme vám úspěšný vstup do nového roku a děkujeme za přízeň, kterou věnujete SPONDEA Revue.

Jana Levová,
ředitelka společnosti Spondea, o.p.s

Naše vizitka

SPONDEA je obecně prospěšnou společností, která se od zahájení své činnosti v roce 1998 věnuje dětem, dospívajícím a jejich rodinám, které se ocitly v těžké životní situaci a potřebují okamžitou pomoc a podporu. Současně poskytuje služby osobám ohroženým domácím násilím a nebezpečným pronásledováním a realizuje program na pomoc osobám s agresivním chováním ve vztazích. Individuální přístup ke každému klientovi, respekt k jeho rozhodnutí a zachování diskrétnosti svěřených informací, zahrnuje současně komplexní nabídku služeb, součinnost mezi jednotlivými službami organizace i spolupráci s dalšími odborníky v zájmu a ve prospěch klientů. Cílem je podpora klientů ve schopnosti řešit obtížné životní situace a opětovně se začlenit do společnosti.

SPONDEA je členem Asociace poskytovatelů sociálních služeb, členem Asociace nestátních neziskových organizací a členem Asociace pracovníků intervenčních center, a je zapsána do registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů.

Kromě poskytování sociálních služeb plní sociálně právní ochranu dětí a je poskytovatelem zdravotních služeb ordinací klinické psychologie.

Klíčovými partnery společnosti jsou Statutární město Brno a Jiho-moravský kraj, akademická obec a další spolupracující subjekty – Policie České republiky, Orgány sociálně právní ochrany dětí, soudy.

Téma: DÍTĚ V CENTRU

V Centru rodinného poradenství ve společnosti Spondea často pracujeme s rodinami, které prochází rozvodem. Rozvádějící se rodiče vidí mnohdy stejné věci odlišně. Rozdílné pohledy ovšem mohou přispět ke vzniku velkých konfliktů mezi rodiči, které vygradují až k bojům mezi nimi. Lawick (2012) tyto boje nazývá vztahovou válkou a dodává, že děti trpí a jsou poškozovány, pokud jejich rodiče proti sobě bojují jako rodiče. Tato válka je z pohledu rodiče často vedená „v zájmu dítěte“. Bohužel však jde přímo proti jeho zájmům. Je prokázáno, že děti velmi citlivě vnímají konflik-

ty, hádky a napětí v rodině a přitom nemusí být ani jejich přímým svědkem.

Právě pro rodiny nacházející se v podobné životní situaci je určen program Dítě v centru. Je určen pro rodiny, které jsou chyčene v síti rozvodového konfliktu. Konflikt se může týkat například péče o děti, bydlení, financí i jiných důležitých věcí. Tyto konflikty mohou být krátkodobé i dlouhodobé (až 10 let) a ovlivňují nejen životy rodičů, ale i duševní pohodu všech, kterých se to týká – dětí, příbuzných i přátel.

Východiska programu a jeho aplikace v České republice

Program vychází z holandského modelu No Kids in the Middle, který vytvořily psychologičky Justine van Lawick a Margreet Visser. Tým pracovníků Spondea absolvoval workshop pod vedením Justine van Lawick, na kterém byly prezentovány základní principy tohoto modelu. Poté začal realizovat svou verzi programu, který obohatil o své dosavadní zkušenosti. V listopadu 2015 proběhlo další setkání s Justine van Lawick a Margreet Visser. Tým pracovníků Spondea vedoucí program v českých podmínkách dostal od autorek pozitivní zpětnou vazbu, principy odpovídají jejich modelu. Díky tomuto úspěchu je společnost Spondea a její pracovníci jedinými certifikovanými realizátory programu No kids in the middle v České republice.

Cíl programu

Cílem programu Dítě v centru je zmírnit konflikty rodičů, snížit jejich vyhořelost. Dále jim poskytnout prostor pro nacházení nových cest, jak konstruktivně řešit jejich konflikty. Zároveň se snaží postavit dítě do centra zájmu rozvádějících se rodičů (namísto pozice střetu zájmů) a tak přispět ke snížení zátěže a tlaku, kterému je dítě v této situaci vystaveno.

Zkušenost naše a našich zahraničních kolegů napovídá, že pro třetinu rodin je program Dítě v centru funkční intervencí pozitivně ovlivňující celý rodinný systém a to za nepoměrně krátký čas. Třetina rodin potřebuje po určitou dobu po ukončení programu ještě další péči. U zbývajících třetiny je pak potřeba nastavit jinou povahu intervencí.

Forma programu

Program Dítě v centru se skládá z 8 skupinových setkání, paralelně probíhá rodičovská a dětská skupina. Každou skupinu vedou dva psychologové, zapojuje se sociální pracovníce a praktikantka.

Rozvod je velice náročný proces, ve kterém je zapojeno mnoho lidí – děti, prarodiče, širší rodina, přátelé, sousedé, spolupracovníci i další lidé, kteří jsou nějakým způsobem s rodinou spojeni. Když je rozvod hodně náročný, zapojují se i profesionálové – právníci, mediátoři a poradci, pracovníci OSPODu a další. Svoji roli navíc mohou hrát i noví partneři, jejich děti a příbuzní. Když se spor zintenzivní a protahuje se, lidé, kteří jsou v něm zapojeni, se pravděpodobně přidají na jednu stranu konfliktu. Je naprosto přirozené, že nový partner podporuje člověka, kterého miluje. Je samozřejmé, že prarodiče podporují svého syna i dceru, často padají slova: „Já jsem ti říkala, že si ho/ji nemáš brát. Je to sobec, vždy takový byl/a a bude. Děti s ním/ s ní trpí...“ Je pochopitelné, když kamarádi a kamarádky „drží basu“ a posilují svého favorita k neústupnosti. Bohužel si často tento rodinný systém neuvědomuje, že dítě se pak

stává oblastí střetu zájmu místo toho, aby bylo v jeho centru. Boj tak pokračuje nejen mezi rodiči, ale také mezi dvěma velkými rozhádanými skupinami. Děti však zůstanou uprostřed sporů, a bude pro ně těžší a těžší všechny poslouchat.

Na setkání zveme celou širokou síť obklopující jednoho i druhého rodiče. Prezentujeme základní principy programu, odpovídáme na otázky. Základním sdělením celého setkání je však jednoduchý vzkaz: „Dejte tomu šanci. Podpořte rodiče, když už nebudou moci, když nebudou věřit. Pomůžete tak dětem, které tolik milujete“.

Toto setkání má velkou sílu, která je navíc umocněna tím, že na něj přichází bývalí účastníci, kteří popisují, co se dělo během programu a jak situace vypadá nyní.

Podmínkou pro vstup do programu je pravidelná účast na setkáních a ochota páru na dobu trvání programu pozastavit soudní řízení. Soudní bitvy vedou k touze po vítězství nad druhým, náš program vede k touze vnímat dítě a jeho potřeby v centru rozvodové situace. Někdy jsou rodiče zoufalí a doufají, že právníci a soudy vyřeší situaci za ně. My se snažíme pracovat naopak s převzetím kontroly nad tíživou situací a zvládnutím stresu, který s ní souvisí. Skupiny probíhají jedenkrát za dva týdny v pondělí večer, délka jednoho setkání je 2,5 hodiny. Od března 2016 rozjíždíme 3. běh tohoto programu.

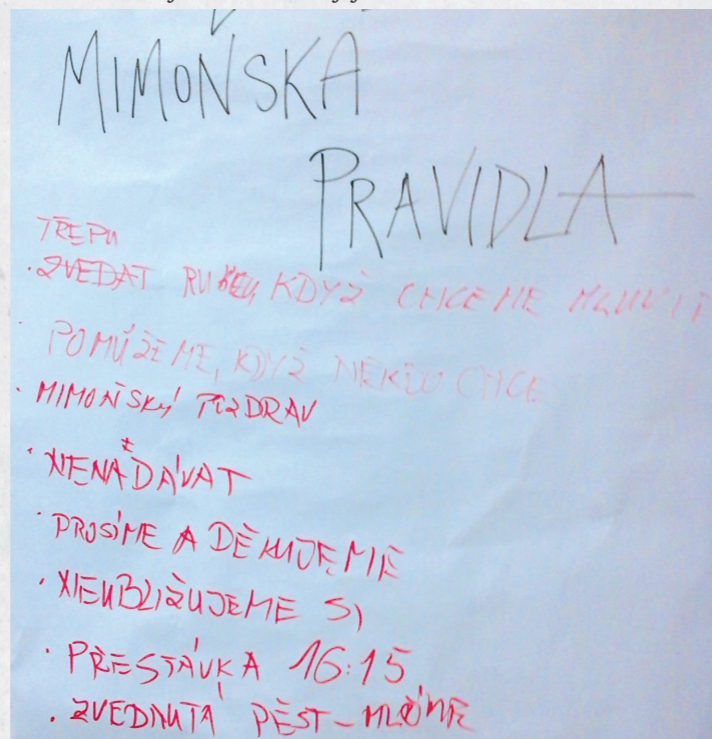
Spolupráce s OSPOD

Klíčoví partneři jsou pro nás pracovníci OSPOD. Stejně jako my se setkávají se „zákopovou válkou rodičů“ a mají v takové situaci pracovat v zájmu dítěte. Byť často vidí, že dítě trpí konfliktem, nejsou schopni tento konflikt snížit. Společně se shodujeme na tom, že jsme často bezradní, když nejsme schopni pomoci dětem, které žijí mezi rozhádanými rodiči.

V současné době je program dobře etablován v prostředí OSPOD, společně s OSPODy jednotlivé případy konzultujeme, od sociálních pracovníků a pracovníc dostáváme doporučení na klienty vhodné k zařazení do programu.

Rodičovská skupina

Rodičovské skupiny programu Dítě v centru se účastní 12 rodičů, tj. 6 rodičovských párů. V průběhu 8 setkání nahlíží rodiče prostřednictvím sebezkušenostních technik a cvičení na konflikt v rodině očima dítěte. Rodiče jsou edukováni o dynamice vzniku a eskalace konfliktu, je jim poskytnut prostor pro konstruktivní řešení situací mající souvislost s jejich dětmi.

Jednotlivá setkání rodičovské skupiny na sebe bezprostředně navazují a jsou zakončena závěrečnou prezentací rodičů dětem. Zde rodiče v páru anebo individuálně prezentují svoje projekty, které dětem nabízí vedle zábavy i zhmotnění toho, co se rodiče při společné práci naučili.

Dětská skupina

Souběžně s rodičovskou skupinou probíhá dětská skupina, které se účastní děti těchto rodičů. Účast dětí od 3 do 18 let je povinná. Pokud jsou v rodině starší děti, které mají zájem účastnit se programu, je to možné.

Dítě v programu není primárně tím, kdo na sobě potřebuje pracovat. Jedná se o skupinu dětí, které mají podobnou zkušenost s vysoce konfliktním rozvodem jejich rodičů. Smyslem dětské skupiny je poskytnout dětem bezpečný prostor pro ventilaci a vyjádření jejich pocitů, které zažívají, když se jejich rodiče hádají a mají konflikty. Důraz je taktéž kladen na podporu dětí a rozvoj jejich schopnosti vyjádřit své názory a pocity před rodiči.

Zdroj:

Van Lawick, J. (2012). Vechtscheidende ouders en hun kinderen. Systeemtherapie, 24(3), 129-150.

(Kontakt: janeckova@spondea.cz)

Program **Dítě v centru** klade velké nároky na celý rodinný systém, převážně však na rodiče. I rodičovské páry, které již program absolvovaly, tuto náročnost reflektují, zároveň však vnímají jeho užitečnost pro celou rodinu. Zde uvádíme některé vzkazy dospělých účastníků z ukončených „běhů“ rodičům, kteří teprve svoji účast zvažují:

„Nevzdávejte to a vydržte, někdy je to docela sranda.“

„I některé neřešitelné problémy se dají nakonec vyřešit!“

„Program mi pomohl uvědomit si, že se mám nejprve zamyslet než budu jednat a komu prospěju svými kroky.“

„Zkuste vydržet až do konce, stojí to za to.“

„Vytrvejte, ten úsměv dětí stojí za to.“

Program je spolufinancován z Fondů EHP programu Ohrožené děti a mládež, z grantu Nadace Naše dítě a z vlastních zdrojů společnosti Spondea.

SPOLEČNOST SPONDEA JE VZDĚLÁVACÍ INSTITUCÍ S AKREDITOVANÝMI PROGRAMY MPSV, Č. 2013/0254-I

Seminář pro studenty SŠ, VOŠ a VŠ v délce 4 vyučovacích hodin:

- Rizika násilného chování ve vztazích studující mládeže. Dating violence, stalking.

- Kamarád/kamarádka má problém. Určeno pro první a druhý stupeň ZŠ a SŠ, 2 vyučovací hodiny. Sebepoškození, úzkosti, psychické potíže. Co dělat, když si kamarád/ka chce ublížit. Kamarád/ka chodí s modřinami.

(Kontakt: janeckova@spondea.cz)

Programy všeobecné primární prevence rizikového chování pro žáky základních a studenty středních škol, certifikované Národním ústavem pro vzdělávání:

- Násilí do vztahu nepatří, stalking. Určeno pro studenty SŠ a VOŠ, 2 vyučovací hodiny. Obsahem programu je prevence násilí ve vztahu mladých lidí, vysvětlení pojmu dating violence a stalking a doporučení, jak postupovat, pokud se dospívající jedinec stane obětí násilí či nebezpečného pronásledování.
- Když doma není doma. Určeno pro žáky 2. stupně základních škol, 2 vyučovací hodiny. Program je zacílen na způsoby, jak rozpoznat domácí násilí, dále na diskuzi o nefungujícím rodinném zázemí v souvislosti s jeho výskytem, s postavením dětí jako svědků či přímých obětí domácího násilí. Program je zacílen také na souvislosti s rozvodovou situací v rodině, na nefungující rodinné zázemí a na motivaci dětí k vyhledání včasné pomoci.

Další programy primární prevence:

- Vztahy mezi vrstevníky. Určeno pro první a druhý stupeň ZŠ a 1. ročník SŠ, 2 vyučovací hodiny. Co je to kamarádství? Někteří kamarádi jsou jiní než ostatní. Virtuální kamarád/kamarádka. Vztahové problémy mezi spolužáky a kamarády. Přátelství, kamarádství a zamilovanost, party – pozitiva a negativa členství, manipulativnost, přízpusobivost. Třídní kolektiv – otázka spolupráce, komunikace, navazování přátelství.

Nabízíme vzdělávání v následujících kurzech:

- Od krizové intervence k systémové práci. Základy komplexního přístupu k práci s rodinou zasaženou domácím násilím. Prezenční forma, 8 hodin, určeno pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, akreditace č. 2015/1028-SP/VP.
- Úvod do problematiky domácího násilí pro sociální pracovníky, prezenční forma, 16 hodin, určeno pro sociální pracovníky, akreditace č. 2014/0345-SP.
- Úvod do problematiky domácího násilí páchaného na seniorech, prezenční forma, 8 hodin, určeno pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, akreditace č. 2013/0292-PC/SP.
- Úvod do problematiky vedení rozhovoru s dítětem jako svědkem či obětí domácího násilí, prezenční forma, 8 hodin, určeno pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, akreditace č. 2013/0257-PC/SP.
- Úvod do problematiky domácího násilí páchaného na seniorech, prezenční forma, 8 hodin, určeno pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, akreditace č. 2013/0292-PC/SP.
- Úvod do problematiky práce s cizinci žijícími na území ČR, kteří jsou ohroženi domácím násilím, prezenční forma, 8 hodin, určeno pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, akreditace č. 2013/0291-PC/SP.

(Kontakt: ulehlova@spondea.cz)